EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.4.27
KOM(2010) 193 galutinis

2010/0115 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis

{SEK(2010) 488 galutinis}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „2020 m. Europa“[1], grindžiamą geresniu ekonomikos politikos derinimu, kuria daugiausia dėmesio bus skiriama svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas. Todėl Europos Vadovų Taryba sutiko nustatyti pagrindinius ES tikslus, kurie sudaro bendrus uždavinius, kuriais grindžiama valstybių narių ir Sąjungos veikla. Atsižvelgdamos į šiuos tikslus, valstybės narės [nustatė] nacionalinius tikslus. Savo ruožtu Komisija ES lygiu stengsis įgyvendinti strategiją, ypač pasitelkdama savo septynias „pavyzdines iniciatyvas“, paskelbtas Komunikate dėl 2020 m. Europos.

Sutartyje dėl ES veikimo numatyta, kad valstybės narės laiko savo ekonomikos politiką ir užimtumo skatinimą bendru reikalu ir tai derina su Taryba. Dviejuose skirtinguose jos straipsniuose numatyta, kad Taryba priima bendras ekonominės politikos gaires (121 straipsnis) ir užimtumo gaires (148 straipsnis), patikslindama, kad pastarosios turi atitikti pirmąsias. Atsižvelgiant į šį teisinį pagrindą, užimtumo ir ekonominės politikos gairės pateikiamos kaip dvi atskiros – bet tarpusavyje susijusios – teisinės priemonės:

- Tarybos rekomendacija dėl bendrų valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairių – 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių I dalis;

- Tarybos sprendimas dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių – 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis.

Šios gairės, diegiamos pirmiau nurodytomis teisinėmis priemonėmis, kartu sudaro integruotas 2020 m. Europos strategijos įgyvendinimo gaires.

2020 m. Europos integruotose gairėse išdėstyta 2020 m. Europos strategijos ir reformų valstybėse narėse struktūra. Dėl nuoseklumo ir aiškumo gairių skaičius ribotas ir jose pateiktos Europos Vadovų Tarybos išvados. Gairės integruotos, siekiant užtikrinti, kad nacionaline ir ES lygio politika būtų visiškai prisidedama siekiant 2020 m. Europos strategijos tikslų. Sinchroniškai siekdamos tikslų valstybės narės turės naudos iš suderintų struktūrinių reformų, ypač euro zonoje.

Šiuo pagrindu valstybės narės parengs nacionalines reformų programas, kuriose išsamiai nurodys veiksmus, kurių imsis pagal naują strategiją, ypatingą dėmesį skirdamos nacionalinių tikslų įgyvendinimui. Remdamasi Komisijos vykdoma kontrole ir Taryboje atliekamu darbu, Europos Vadovų Taryba kasmet įvertins bendrą pažangą, padarytą įgyvendinant strategiją tiek ES, tiek nacionaliniu lygiu. Vienu metu bus nagrinėjami makroekonominiai, struktūriniai ir konkurencingumo srities pokyčiai ir bendras finansinis stabilumas.

[1] COM (2010) 2020, 2010 3 3.

2020 m. Europos strategijos integruotas gaires sudaro:

1 gairė. Viešųjų finansų kokybės ir tvarumo užtikrinimas

2 gairė. Makroekonominio disbalanso šalinimas

3 gairė. Euro zonos disbalanso mažinimas

4 gairė. Moksliniams tyrimams ir technologijų plėtrai bei inovacijoms skirtos paramos optimizavimas, žinių trikampio tobulinimas ir skaitmeninės ekonomikos potencialo panaudojimas

5 gairė. Išteklių veiksmingumo gerinimas ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas

6 gairė. Verslo ir vartotojų aplinkos gerinimas ir pramonės bazės modernizavimas

7 gairė. Dalyvavimo darbo rinkoje didinimas ir struktūrinio nedarbo mažinimas

8 gairė. Kvalifikuotos darbo jėgos formavimas, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, darbo kokybės ir mokymosi visą gyvenimą skatinimas

9 gairė. Visų lygių švietimo ir mokymo sistemų veikimo tobulinimas ir aukštąjį išsilavinimą turinčiųjų skaičiaus didinimas

10 gairė. Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu

2010/0115 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

2020 m. Europos strategijos integruotų gairių II dalis

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 148 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[2],

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[3],

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę[4],

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 145 straipsnyje nurodyta, kad valstybės narės ir ES veikia siekdamos plėtoti suderintą užimtumo strategiją, ypač ugdydamos kvalifikuotą, profesiniu atžvilgiu pasirengusią ir mokančią prisitaikyti darbo jėgą bei plėtodamos darbo rinkas, priderinamas prie ekonomikos pokyčių, kad būtų pasiekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatyti tikslai. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinę nusistovėjusią administracijos ir darbuotojų pareigų pasidalijimo tvarką, užimtumo skatinimą laiko bendru reikalu ir savo veiklą šiuo atžvilgiu derina Taryboje pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 148 straipsnio nuostatas.

(2) Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Sąjunga kovoja su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatina socialinį teisingumą ir apsaugą, taip pat numatyta, kad Sąjunga gali imtis iniciatyvos, kad užtikrintų valstybių narių socialinės politikos koordinavimą. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsnyje numatyta, kad nustatydama ir įgyvendindama savo politikos kryptis ir veiksmus, Sąjunga atsižvelgia į reikalavimus, susijusius su tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu ir kova su socialine atskirtimi.

---

2 OL C , , p.
3 OL C , , p.
4 OL C , , p.

(3) Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo numatyta, kad Taryba priima užimtumo gaires ir bendras ekonominės politikos gaires, kuriomis turėtų būti vadovaujamasi valstybių narių politikoje.

(4) 2000 m. pradėta vykdyti Lisabonos strategija buvo pagrįsta ES poreikiu didinti našumą ir konkurencingumą kartu didinant socialinę sanglaudą, atsižvelgiant į pasaulinę konkurenciją, technologijų pokyčius ir senėjančią visuomenę. Atlikus Lisabonos strategijos laikotarpio vidurio peržiūrą, 2005 m. ji buvo atnaujinta ir joje daugiau dėmesio skiriama augimui bei akcentuojama, kad būtina kurti daugiau ir geresnių darbo vietų.

(5) Lisabonos strategija ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui padėjo pasiekti bendrą sutarimą dėl bendros ES ekonominės ir užimtumo politikos krypties. Vadovaudamasi strategija, 2005 m.[5] Taryba patvirtino bendras ekonominės politikos gaires ir užimtumo gaires, o 2008 m.[6] jas peržiūrėjo. 24 gairėse išdėstyti nacionalinių reformų programų pagrindai, apibrėžiami pagrindiniai visos ES makroekonominiai, mikroekonominiai ir darbo rinkos reformos prioritetai. Tačiau iš patirties matyti, kad gairėse nebuvo nustatyti pakankamai aiškūs prioritetai ir kad prioritetai galėjo būti labiau tarpusavyje susiję. Dėl to jų poveikis formuojant nacionalinę politiką buvo ribotas.

(6) Dėl 2008 m. prasidėjusios finansų ir ekonomikos krizės daug žmonių prarado darbą, sumažėjo galima produkcija ir dėl to smarkiai pablogėjo viešųjų finansų būklė. Vis dėlto pasitelkus Europos ekonomikos atkūrimo planą[7] buvo galima padėti valstybėms narėms įveikti krizę, iš dalies tai įvyko dėl suderintų fiskalinių atkūrimo priemonių ir euro, kaip makroekonominio stabilumo priemonės. Taigi, krizė parodė, kad derinant Sąjungos politiką galima gauti reikšmingų rezultatų, jeigu dedama vis daugiau pastangų ir tai daroma veiksmingai. Krizės metu taip pat paaiškėjo, kad tarp valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų egzistuoja glaudi tarpusavio priklausomybė.

(7) Komisija pasiūlė parengti naują kito dešimtmečio strategiją – 2020 m. Europos strategiją[8], kad po krizės ES taptų stipresnė ir jos ekonomika būtų orientuota į pažangų, tvarų ir integracinį augimą. Prie atitinkamų gairių išvardyti penki pagrindiniai tikslai sudaro bendrus uždavinius, kuriais grindžiama valstybių narių ir Sąjungos veikla. Valstybės narės turėtų labai stengtis įgyvendinti nacionalinius tikslus ir pašalinti augimą stabdančias kliūtis.

(8) Įgyvendindamos visapusiškas ekonomikos krizės įveikimo strategijas, valstybės narės turėtų vykdyti ambicingas reformas, kad užtikrintų makroekonominį stabilumą ir viešųjų finansų tvarumą, gerintų konkurencingumą, mažintų makroekonominį disbalansą ir tobulintų darbo rinkos veikimą. Fiskalinių atkūrimo priemonių panaikinimas turėtų būti atliekamas ir derinamas pagal Stabilumo ir augimo pakto nuostatas.

(9) Pagal 2020 m. Europos strategiją valstybės narės turėtų įgyvendinti reformas, kuriomis siekiama pažangaus, t. y. žiniomis ir inovacijomis grindžiamo ekonomikos augimo.

---

5 COM (2005) 141.
6 COM (2007) 803.
7 COM (2009) 615, 2009 11 19.
8 COM (2010) 2020, 2010 3 3.

Reformomis turėtų būti siekiama gerinti švietimo kokybę, užtikrinti visiems galimybę mokytis ir gerinti mokslinių tyrimų bei verslo veiklą, kad visoje ES būtų skatinamos inovacijos ir žinių perdavimas. Jomis turėtų būti skatinamas verslumas ir padedama kūrybingas idėjas paversti inovaciniais produktais, paslaugomis ir procesais, kuriuos pasitelkus būtų galima sukurti augimą, kokybiškas darbo vietas, teritorinę, ekonominę ir socialinę sanglaudą, taip pat veiksmingiau spręsti Europos ir pasaulines socialines problemas. Šiuo atžvilgiu itin svarbu kuo geriau pasinaudoti informacinėmis ir ryšių technologijomis.

(10) Valstybės narės savo reformų programomis taip pat turėtų siekti tvaraus augimo. Tvarus augimas – tai veiksmingai naudojamų išteklių, tvarios ir konkurencingos ekonomikos kūrimas, sąžiningas sąnaudų ir naudos pasiskirstymas ir pasinaudojimas Europos lyderyste skubant kurti naujus procesus ir technologijas, įskaitant ekologiškas technologijas. Valstybės narės turėtų įgyvendinti būtinas reformas, kad sumažintų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir veiksmingai naudotų išteklius. Jos taip pat turėtų gerinti verslo aplinką, skatinti kurti ekologiškas darbo vietas ir modernizuoti pramonės bazę.

(11) Valstybių narių reformų programomis taip pat turėtų būti siekiama integracinio augimo. Integracinis augimas – tai darnios visuomenės kūrimas, kai žmonės gali numatyti ir valdyti pokyčius ir taip būti aktyviais visuomenės ir ekonomikos veikėjais. Todėl valstybių narių reformomis visiems žmonėms per visą gyvenimą turėtų būti užtikrinamos galimybės ir taip mažinamas skurdas ir socialinė atskirtis, šalinant kliūtis dalyvauti darbo rinkoje, visų pirma moterims, vyresnio amžiaus darbuotojams, jaunimui, neįgaliesiems ir legaliems migrantams. Be to, reformomis turėtų būti užtikrinama, kad ekonomikos augimas būtų naudingas visiems piliečiams ir visiems regionams. Todėl svarbiausi dalykai, kurių turėtų būti siekiama valstybių narių reformų programomis, tai užtikrinti veiksmingą darbo rinkų veikimą, investuojant į sėkmingą darbo vietos keitimą, atitinkamų įgūdžių vystymą, darbo kokybės didinimą ir kovą su suskaidymu, struktūriniu nedarbu ir neveiklumu, kartu užtikrinant tinkamą tvarią socialinę apsaugą ir aktyvią įtrauktį, siekiant sumažinti skurdą.

(12) ES ir valstybių narių struktūrinėmis reformomis galima veiksmingai prisidėti prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo, jeigu jomis didinamas ES konkurencingumas pasaulio ekonomikoje, sudaromos naujos galimybės Europos eksportuotojams ir suteikiama konkurencinga galimybė naudotis svarbiausiomis importuojamomis prekėmis. Todėl vykdant reformas reikėtų atsižvelgti į jų poveikį išorės konkurencingumui, siekiant skatinti Europos augimą ir dalyvavimą atvirose ir sąžiningomis taisyklėmis grindžiamose pasaulio rinkose.

(13) 2020 m. Europos strategija turi būti paremta integruota politika, kurią valstybės narės turėtų įgyvendinti iki galo ir vienodu spartumu, kad turėtų naudos iš suderintų struktūrinių reformų.

(14) Nors šios gairės skirtos valstybėms narėms, 2020 m. Europos strategiją reikėtų įgyvendinti kartu su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai bendradarbiaujant su parlamentais, socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais, kurie prisidės prie nacionalinių reformų programų kūrimo, jų įgyvendinimo ir bendro informacijos apie strategiją skleidimo.

(15) 2020 m. Europos strategija paremta mažesniu nuoseklių gairių rinkiniu, kuris pakeičia ankstesnį 24 gairių rinkinį ir yra skirtas užimtumo ir bendros ekonominės politikos klausimams. Prie šio sprendimo pridedamos valstybių narių užimtumo politikos gairės glaudžiai susijusios su valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairėmis, pridedamomis prie [...] Tarybos rekomendacijos [...]. Kartu jos sudaro 2020 m. Europos strategijos integruotas gaires.

(16) Šiose naujosiose integruotose gairėse atsižvelgiama į Europos Vadovų Tarybos išvadas. Jose valstybėms narėms pateikiami tikslūs nurodymai, kaip parengti nacionalines reformų programas ir įgyvendinti reformas, atsižvelgiant į jų tarpusavio priklausomybę ir laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Šios gairės bus bet kokių konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali skirti valstybėms narėms, pagrindas. Jos taip pat bus Bendros užimtumo ataskaitos, kurią Taryba ir Komisija kasmet siunčia Europos Vadovų Tarybai, rengimo pagrindas.

(17) Nepaisant to, kad šias gaires reikia parengti kiekvienais metais, jos turėtų didžia dalimi nekisti iki 2014 m., siekiant užtikrinti, kad didžiausias dėmesys būtų skiriamas įgyvendinimui,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priimamos priede pateiktos valstybių narių užimtumo politikos gairės. Šios gairės sudaro dalį 2020 m. Europos strategijos integruotų gairių.

2 straipsnis

Valstybės narės atsižvelgia į priede pateiktas gaires vykdydamos savo užimtumo politiką, dėl kurios jos atsiskaito pagal nacionalines reformų programas. Valstybės narės turėtų rengti reformų programas pagal 2020 m. Europos strategijos integruotose gairėse nurodytus tikslus.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

Priedas:
Valstybių narių užimtumo politikos gairės

7 gairė. Dalyvavimo darbo rinkoje didinimas ir struktūrinio nedarbo mažinimas

Valstybės narės turėtų įtraukti Europos Vadovų Tarybos patvirtintus lankstumo ir užimtumo garantijų principus į savo darbo rinkos politiką ir juos taikyti, iki galo pasinaudodamos Europos socialinio fondo parama, siekdamos padidinti dalyvavimą darbo rinkoje ir kovoti su suskaidymu, neveiklumu ir lyčių nelygybe, kartu mažindamos struktūrinį nedarbą. Priemonės lankstumo ir užimtumo garantijoms padidinti turėtų būti subalansuotos ir abipusiai naudingos. Todėl valstybės narės turėtų parengti lanksčias ir patikimas užimtumo sutartis, aktyvios darbo rinkos politiką, taikyti veiksmingą mokymąsi visą gyvenimą, darbuotojų judumo skatinimo politiką ir atitinkamas socialinės apsaugos sistemas, kad užtikrintų, kad keičiant darbo vietą būtų aiškios teisės bei atsakomybė ir nedirbantys žmonės galėtų aktyviai ieškotis darbo.

Valstybės narės turėtų aktyviau imtis socialinio dialogo ir spręsti darbo rinkos suskaidymo klausimą, taikydamos priemones, skirtas spręsti laikino ir nestabilaus užimtumo, nepakankamo užimtumo ir nelegalaus darbo problemas. Už profesinį judumą turėtų būti atlyginama. Darbų kokybės ir užimtumo sąlygų klausimai turėtų būti sprendžiami kovojant su mažu darbo užmokesčiu ir užtikrinant tinkamą socialinę apsaugą ir tiems, kurie dirba pagal terminuotas darbo sutartis, ir savarankiškai dirbantiems asmenims. Užimtumo paslaugos turėtų būti gerinamos ir visiems prieinamos, įskaitant jaunimą ir tuos, kuriems gresia nedarbas, individualiai pritaikant paslaugas labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims.

Siekdamos didinti konkurenciją ir dalyvavimo lygį, ypač žemos kvalifikacijos darbuotojų, ir vadovaudamosi ekonominės politikos 2 gaire, valstybės narės turėtų peržiūrėti mokesčių ir išmokų sistemas, taip pat viešųjų tarnybų gebėjimus teikti būtiną paramą. Valstybės narės turėtų didinti darbo jėgos dalyvavimą, pasitelkdama politiką, kuria skatinamas aktyvus senėjimas, lyčių lygybė ir vienodas darbo užmokestis, taip pat jaunimo, neįgaliųjų, legalių migrantų ir kitų pažeidžiamų visuomenės grupių integracija į darbo rinką. Taikant darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros politiką ir teikiant prieinamas socialinės rūpybos paslaugas bei diegiant darbo organizavimo inovacijas, turėtų būti siekiama didinti užimtumą, visų pirma kalbant apie jaunimą, vyresnio amžiaus darbuotojus ir moteris, ypač siekiant išlaikyti aukštos kvalifikacijos moteris mokslo ir technikos srityse. Valstybės narės taip pat turėtų šalinti naujokų patekimo į darbo rinką kliūtis, remti savarankiškai dirbančius asmenis ir darbo vietų kūrimą tokiose srityse, kurios apima ekologiškas darbo vietas ir socialinę rūpybą, taip pat skatinti socialines inovacijas.

Pagrindinis ES tikslas, kuriuo remdamosi valstybės narės nustatys savo nacionalinius tikslus, – iki 2020 m. pasiekti 75 % 20–64 m. moterų ir vyrų užimtumą, įskaitant didesnį jaunimo, vyresnio amžiaus darbuotojų ir žemos kvalifikacijos darbuotojų dalyvavimą bei geresnį legalių migrantų integravimą.

8 gairė. Kvalifikuotos darbo jėgos formavimas, atsižvelgiant į darbo rinkos poreikius, darbo kokybės ir mokymosi visą gyvenimą skatinimas

Valstybės narės turėtų skatinti našumą ir įsidarbinimo galimybes atitinkamai suteikdamos žinių ir įgūdžių pagal esamus ir būsimus darbo rinkos poreikius. Kokybiškas pradinis išsilavinimas ir patrauklus profesinis mokymas turi būti derinamas su veiksmingomis paskatomis mokytis visą gyvenimą, suteikti „antrojo šanso“ galimybes, užtikrinti kiekvienam

suaugusiajam galimybę pasikelti kvalifikaciją ir su tikslinės migracijos bei integracijos politika. Valstybės narės turėtų plėtoti įgytos kompetencijos pripažinimo sistemas, šalinti profesinio ir geografinio darbuotojų judumo kliūtis, skatinti įgyti skirtingose srityse pritaikomų gebėjimų, kūrybiškumą ir daugiausia dėmesio skirti žemos kvalifikacijos darbuotojams remti, vyresnio amžiaus darbuotojų įsidarbinimo galimybėms didinti, kartu gerinant aukštos kvalifikacijos darbuotojų, įskaitant mokslininkų, mokymą, įgūdžius ir patirtį.

Bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais ir verslo atstovais valstybės narės turėtų gerinti mokymosi galimybes, išsilavinimo ir karjeros planavimą, derindamos jį su sistemingu informavimu apie naujas darbo vietas ir galimybes, verslumo skatinimu ir geresniu reikiamų įgūdžių numatymu. Bendrais finansiniais vyriausybių, asmenų ir darbdavių indėliais turėtų būti skatinamos investicijos į žmogiškųjų išteklių vystymą, įgūdžių tobulinimą ir dalyvavimą mokymosi visą gyvenimą programose. Siekdamos remti jaunimą, ypač nedirbantį ar nesimokantį, valstybės narės, bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, turėtų priimti programas, kuriomis būtų siekiama padėti dabartiniams absolventams rasti pirmąjį darbą arba suteikti tolesnio išsilavinimo ir mokymosi galimybes, įskaitant stažuotes, taip pat greitai reaguoti, kai jaunimas netenka darbo. Reguliariai stebint įgūdžių tobulinimo ir reikiamų įgūdžių prognozavimo politikos rezultatus, turėtų būti lengviau nustatyti tobulintinas sritis, taip pat reikia užtikrinti, kad švietimo ir mokymo sistemos greičiau reaguoti į darbo rinkos poreikius. Šiems tikslams remti valstybės narės turėtų iki galo panaudoti ES lėšas.

9 gairė. Visų lygių švietimo ir mokymo sistemų veikimo tobulinimas ir aukštąjį išsilavinimą turinčiųjų skaičiaus didinimas

Siekdamos visiems užtikrinti kokybišką išsilavinimą ir mokymą ir gerinti švietimo rezultatus, valstybės narės turėtų veiksmingai investuoti į švietimo ir mokymo sistemas, pirmiausia kad pagerintų ES darbo jėgos įgūdžių lygį ir kad žmonės galėtų greitai reaguoti į besikeičiančius šiuolaikinių darbo rinkų poreikius. Veiksmų reikėtų imtis visuose sektoriuose (nuo ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo iki aukštojo mokslo, profesinio lavinimo ir mokymo bei suaugusiųjų mokymo), taip pat atsižvelgiant į savimoką ir neformalųjį mokymą. Reformomis reikėtų siekti užtikrinti, kad būtų įgyjami pagrindiniai gebėjimai, kurie žinių ekonomikos sąlygomis reikalingi kiekvienam individui, visų pirma kiek tai susiję su galimybe įsidarbinti, toliau mokytis arba IRT įgūdžiais. Reikėtų imtis priemonių, kad jaunimo ir mokytojų judumas mokymosi tikslais taptų norma. Valstybės narės turėtų gerinti švietimo ir mokymo sistemų atvirumą ir adekvatumą, ypač įgyvendindamos nacionalines kvalifikacijų sistemas, suteikdamos galimybė taikyti lanksčius mokymosi būdus ir plėtodamos švietimo ir (arba) mokymo sektoriaus partnerystę su darbo sektoriumi. Todėl reikėtų didinti mokytojo profesijos patrauklumą. Aukštasis mokslas turėtų tapti atviresnis netradiciniams besimokantiesiems, o aukštojo arba atitinkamo mokslo studentų skaičius turėtų padidėti. Siekdamos sumažinti nedirbančių ir nesimokančių jaunų žmonių skaičių, valstybės narės turėtų imtis visų reikiamų žingsnių, kad būtų užkirstas kelias nebaigti mokyklos.

Pagrindinis ES tikslas, kuriuo remdamosi valstybės narės nustatys savo nacionalinius tikslus, – 2020 m. sumažinti mokyklos nebaigusiųjų skaičių iki 10 %, kartu bent iki 40 % padidinti 30–34 m. amžiaus asmenų, baigusių aukštąjį arba atitinkamą mokslą, dalį.

10 gairė. Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu

Siekdamos mažinti skurdą valstybės narės turėtų stengtis skatinti visišką dalyvavimą visuomeniniame ir ekonominiame gyvenime ir suteikti užimtumo galimybių, iki galo pasinaudodamos Europos socialinio fondo parama. Be to, reikėtų stengtis užtikrinti lygias

galimybes, įskaitant galimybę naudotis prieinamomis, tvariomis, aukštos kokybės paslaugomis ir viešosioms paslaugomis (įskaitant internetines paslaugas, atitinkančias 4 gairės nuostatas), visų pirma sveikatos priežiūros paslaugomis. Valstybės narės turėtų taikyti veiksmingas antidiskriminacines priemones. Siekiant kovoti su socialine atskirtimi, suteikti žmonėms galimybių ir skatinti dalyvauti darbo rinkoje, socialinės apsaugos sistemos, mokymosi visą gyvenimą ir aktyvios įtraukties politika taip pat turėtų būti tobulinama, kad įvairiais žmonių gyvenimo etapais būtų kuriamos galimybės ir jie būtų apsaugoti nuo atskirties grėsmės. Socialinės apsaugos ir pensijų sistemos turi būti modernizuotos, kad jomis būtų galima iki galo pasinaudoti, siekiant užtikrinti tinkamą paramą pajamų atžvilgiu ir galimybę naudotis sveikatos priežiūros sistema, taip užtikrinant socialinę sanglaudą ir kartu išlaikant finansinį tvarumą. Išmokų sistemomis daugiausia dėmesio reikėtų skirti pajamų užtikrinimui keičiant darbo vietą ir skurdo mažinimui, visų pirma kalbant apie tas visuomenės grupes, kurioms labiausiai gresia socialinė atskirtis, pavyzdžiui, šeimas, kuriose yra tik vienas iš tėvų, mažumas, neįgaliuosius, vaikus ir jaunimą, vyresnio amžiaus moteris ir vyrus, legalius migrantus ir benamius. Remdamos labiausiai pažeidžiamus visuomenės narius, valstybės narės taip pat turėtų aktyviai skatinti socialinę ekonomiką ir socialines inovacijas.

Pagrindinis ES tikslas, kuriuo remdamosi valstybės narės nustatys savo nacionalinius tikslus, – 25 % sumažinti žemiau nacionalinių skurdo ribų gyvenančių europiečių skaičių, padedant išbristi iš skurdo daugiau kaip 20 mln. žmonių.